

1.7.2011

B7-0379/2011 }
B7-0380/2011 }
B7-0387/2011 } RC1

WSPÓLNY PROJEKT REZOLUCJI

zgodnie z art. 115 ust. 5 Regulaminu

zastępujący tym samym projekty rezolucji złożone przez następujące grupy polityczne:

ALDE (B7-0379/2011)
S&D (B7-0380/2011)
GUE/NGL (B7-0387/2011)

w sprawie zmiany węgierskiej konstytucji

Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Monika Flašíková Beňová, Kinga Göncz, Csaba Sándor Tabajdi, Cătălin Sorin Ivan

w imieniu grupy politycznej S&D

Renate Weber, Sophia in 't Veld, Sarah Ludford, Sonia Alfano, Cecilia Wikström, Alexander Alvaro, Norica Nicolai, Nathalie Griesbeck, Gianni Vattimo

w imieniu grupy politycznej ALDE

Judith Sargentini, Rui Tavares, Jan Philipp Albrecht, Ulrike Lunacek

w imieniu grupy politycznej Verts/ALE

Marie-Christine Vergiat

w imieniu grupy politycznej GUE/NGL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zmiany węgierskiej konstytucji

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 3, 4, 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 49, 56, 114, 167 i 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej i europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), dotyczące poszanowania, ochrony i promowania praw podstawowych,
 - uwzględniając nową ustawę zasadniczą Węgier przyjętą w dniu 18 kwietnia 2011 r. przez Zgromadzenie Narodowe Republiki Węgierskiej (dalej zwaną „nową konstytucją”), która wejdzie w życie dnia 1 stycznia 2012 r.,
 - uwzględniając opinie nr CDL(2011)016 i CDL(2011)001 Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji i Prawa (Komisji Weneckiej) w sprawie nowej konstytucji Węgier oraz w sprawie trzech kwestii prawnych nasuwających się w związku z procesem opracowywania nowej konstytucji Węgier,
 - uwzględniając projekt rezolucji nr 12490 złożony w dniu 25 stycznia 2011 r. w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy i poświęcony znacznemu pogorszeniu sytuacji w zakresie rządów prawa i praw człowieka na Węgrzech,
 - uwzględniając wyrok nr 30141/04 Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (sprawa Schalk i Kopf przeciwko Austrii), a zwłaszcza sformułowane w nim obiter dicta,
 - uwzględniając pytanie wymagające odpowiedzi ustnej złożone w Parlamencie Europejskim i dotyczące węgierskiej konstytucji, a także oświadczenia Rady i Komisji w sprawie zmiany węgierskiej konstytucji i debatę przeprowadzoną w ich następstwie w dniu 8 czerwca 2011 r.,
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 oraz art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska opiera się na wartościach, jakimi są demokracja i państwo prawa, jak określa art. 2 TUE, na wyraźnym poszanowaniu praw podstawowych i wolności, jak przewiduje Karta praw podstawowych Unii Europejskiej i EKPC, a także na uznaniu mocy prawnej wspomnianych praw, wolności i zasad, co znajduje dalsze potwierdzenie w bliskim przystąpieniu UE do EKPC,
- B. mając na uwadze, że Węgry podpisały EKPC i Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, a także inne międzynarodowe instrumenty prawne zobowiązujące je do przestrzegania i wdrażania zasad dotyczących rozdziału władz, do wdrożenia równowagi i kontroli instytucjonalnej i do promowania demokracji i praw człowieka,
- C. mając na uwadze, że mimo iż opracowywanie i przyjmowanie nowych konstytucji należy do kompetencji państw członkowskich, obecne i przystępujące państwa członkowskie, a także UE mają obowiązek dopilnowania, by ich treść i stosowane procedury były zgodne z wartościami UE, z Kartą praw podstawowych, z EKPC, a także by sformułowania i duch przyjmowanych konstytucji nie były sprzeczne z tymi wartościami i instrumentami; mając

na uwadze, że dobitnym wyrazem tego jest fakt, że wiele aktualnych państw członkowskich UE musiało dokonać przeglądu i zmiany swoich konstytucji, aby móc przystąpić do UE, lub dostosować swoje konstytucje do wymogów związanych z kolejnym traktatem UE, w szczególności na wniosek Komisji,

- D. mając na uwadze, że proces opracowywania nowej konstytucji był nieprzejrzysty, a proces jej przyjmowania zakończono wyjątkowo szybko, przez co zabrakło czasu na gruntowną i merytoryczną debatę publiczną nad projektem konstytucji; mając też na uwadze, że skuteczna i oparta na legitymacji konstytucja powinna wynikać z możliwie najszerzego konsensusu,
- E. mając na uwadze, że konstytucja ta jest szeroko krytykowana przez krajowe, europejskie i międzynarodowe organizacje pozarządowe, Komisję Wenecką i przedstawicieli rządów państw członkowskich, i została przyjęta wyłącznie głosami posłów z partii rządzących, co oznacza, że nie osiągnięto politycznego i społecznego konsensusu,
- F. mając na uwadze, że Parlament Europejski podziela zgłaszane przez Komisję Wenecką obawy dotyczące w szczególności poszanowania zasady przejrzystości, otwartości i uczestnictwa w procesie uchwalania nowej konstytucji i ustalania jego harmonogramu oraz dotyczące osłabienia systemu równowagi i kontroli instytucjonalnej, zwłaszcza postanowień dotyczących Trybunału Konstytucyjnego oraz sądów i sędziów, które mogą stwarzać zagrożenie dla niezależności węgierskiego wymiaru sprawiedliwości,
- G. mając na uwadze, że nowa konstytucja nie określa w sposób wyraźny szeregu zasad, których Węgry mają obowiązek przestrzegać i które mają propagować na mocy prawnie wiążących zobowiązań międzynarodowych, takich jak zakaz kary śmierci i zakaz kary dożywotniego pozbawienia wolności bez możliwości zwolnienia warunkowego, zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną oraz zakaz zawieszania lub ograniczania przestrzegania praw podstawowych za pomocą specjalnych nakazów prawnych,
- H. mając na uwadze, że nowa konstytucja, za pomocą wartości, na jakich się opiera, i niejasnego sformułowania podstawowych pojęć, takich jak rodzina czy prawo do życia od poczęcia, stwarza ryzyko dyskryminacji określonych grup społecznych, tj. mniejszości etnicznych, religijnych i seksualnych, niepełnych rodzin, osób, które zawarły cywilne związki partnerskie, i kobiet,
- I. mając na uwadze, że niejasne sformułowanie preambuły, szczególnie części dotyczących obowiązków węgierskiego państwa wobec rodowitych Węgrów żyjących za granicą, mogą tworzyć podstawę prawną do działań, które sąsiadujące państwa uznałyby za mieszanie się do ich spraw wewnętrznych, co może prowadzić do wywołania napięcia w regionie,
- J. mając na uwadze, że nowa konstytucja stanowi, iż jej preambuła ma moc prawną, co może wywierać skutki prawne i polityczne oraz może prowadzić do niepewności prawnej,
- K. mając na uwadze, że włączenie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do nowej konstytucji może skutkować nakładaniem się na siebie kompetencji sądów węgierskich i sądów międzynarodowych, jak wskazano w opinii wydanej przez Komisję Wenecką,
- L. mając na uwadze, że nowa konstytucja przewiduje szerokie stosowanie tzw. ustaw kwalifikowanych, które są również przyjmowane większością dwóch trzecich głosów i które

będą miały zastosowanie do bardzo wielu dziedzin odnoszących się do systemu instytucjonalnego Węgier, egzekwowania praw podstawowych oraz ważnych ustaleń społecznych; mając na uwadze, że w praktyce ich przyjmowanie staje się częścią nowego węgierskiego procesu konstytucyjnego,

- M. mając na uwadze, że na mocy nowej konstytucji szereg kwestii, takich jak szczegółowe aspekty prawa rodzinnego oraz systemu podatkowego i emerytalnego, które formalnie należą do kompetencji rządu lub podlegają zwyczajnym uprawnieniom decyzyjnym parlamentu, będzie również obowiązkowo rozstrzyganych za pomocą ustaw kwalifikowanych, co oznacza, że przyszłe wybory będą miały mniejsze znaczenie, a rząd dysponujący większością dwóch trzecich głosów otrzyma większe pole do działania w celu cementowania jego preferencji politycznych; mając na uwadze, że proces wdrażania konkretnych i szczegółowych przepisów w drodze ustaw kwalifikowanych może zatem zagrozić zasadzie demokracji,
- N. mając na uwadze, że – jak podkreśliła Komisja Wenecka – polityka kulturalna, religijna, społeczno-gospodarcza i finansowa nie powinna być ustalona na trwałe poprzez ustawy kwalifikowane,
- O. mając na uwadze, że Rada Budżetowa – organ nieparlamentarny o ograniczonej demokratycznej legitymacji – będzie mieć prawo do zawetowania przyjęcia budżetu ogólnego, w którym to przypadku głowa państwa będzie mogła rozwiązać Zgromadzenie Narodowe, co ściśle ogranicza działanie demokratycznie wybranej władzy ustawodawczej,
- P. mając na uwadze, że skuteczny system czterech komisarzy parlamentarnych zostanie sprowadzony do jednej struktury, obejmującej ogólnego rzecznika praw obywatelskich i dwóch zastępców, którzy mogą nie zapewniać takiego samego poziomu ochrony praw i którzy nie będą mieli takich samych uprawnień, co były Komisarz ds. Danych Osobowych i Wolności Informacji; mając na uwadze, że uprawnienia wspomnianego komisarza zostaną przekazane organowi, którego sposób działania nie jest sprecyzowany,
- Q. mając na uwadze, że wraz z przyjęciem nowej konstytucji rząd Węgier i partie rządzące dokonały wielu nowych nominacji na kluczowe stanowiska, takie jak prokurator generalny, prezes Państwowej Izby Kontroli i przewodniczący Rady Budżetowej; mając na uwadze, że węgierski parlament wybrał niedawno sędziów, którzy na mocy nowej konstytucji będą zasiadali w nowym węgierskim Trybunale Konstytucyjnym; mając na uwadze, że procedura nominacji i wyboru nie opierała się na konsensusie politycznym,
- R. mając na uwadze, że nowa konstytucja wprowadza bardzo ogólne zasady regulujące wymiar sprawiedliwości oraz pozostawia niepewność co do tego, czy Sąd Najwyższy pod nową nazwą będzie nadal kierowany przez aktualnego prezesa,
- S. mając na uwadze, że Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy postanowiło sporządzić sprawozdanie na temat nowej konstytucji Węgier na podstawie opinii Komisji Weneckiej,
- T. mając na uwadze, że opracowywanie i przyjmowanie nowej konstytucji nie znalazło się w manifeście wyborczym partii rządzących,
- U. mając na uwadze, że sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon stwierdził, że „pożądane byłoby, gdyby rząd Węgier zwracał się o opinie i wytyczne do własnych obywateli i Rady

RC\872427PL.doc

PE465.702v01-00 }

PE465.705v01-00 }

PE465.713v01-00 } RC1

Europy lub Organizacji Narodów Zjednoczonych” oraz jest zdania, że Węgry jako państwo członkowskie UE powinny zwrócić się do instytucji europejskich o zaopiniowanie i przegląd nowej konstytucji,

1. wzywa władze Węgier do rozważenia spraw i problemów podniesionych przez Komisję Wenecką oraz do wdrożenia jej zaleceń poprzez zmianę nowej konstytucji albo uchwalenie w przyszłości odpowiednich ustaw kwalifikowanych i ustaw zwykłych, w szczególności w celu:
 - a – aktywnego poszukiwania konsensusu, zagwarantowania większej przejrzystości oraz propagowania rzeczywistego uczestnictwa politycznego i społecznego oraz szerokiej debaty publicznej w związku z mającym wkrótce nastąpić sporządzaniem i uchwalaniem ustaw kwalifikowanych przewidzianych w nowej konstytucji;
 - b – przyjęcia wyłącznie podstawowego i jasno określonego zakresu ustaw kwalifikowanych regulujących system podatkowy i emerytalny, politykę rodzinną oraz politykę kulturalną, religijną i społeczno-gospodarczą, co umożliwi przyszłym rządowi i demokratycznie wybranym władzom ustawodawczym podejmowanie autonomicznych decyzji w sprawie tych dziedzin polityki; dokonania przeglądu aktualnego mandatu Rady Budżetowej;
 - c – zagwarantowania w konstytucji, a zwłaszcza w jej preambule, równego poziomu ochrony praw każdego obywatela, niezależnie od jego wyznania, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego czy też przynależności do jakiegokolwiek innej grupy społecznej, zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych;
 - d – wyraźnego zagwarantowania w konstytucji, w tym w jej preambule, że Węgry będą przestrzegać integralności terytorialnej innych państw w swoich działaniach mających na celu wspieranie etnicznych Węgrów żyjących za granicą;
 - e – potwierdzenia niezawisłości wymiaru sprawiedliwości poprzez przywrócenie bezwzględności prawa węgierskiego Trybunału Konstytucyjnego do dokonywania przeglądu ustawodawstwa dotyczącego budżetu, zgodnie z prawem opartym na EKPC, poprzez zmianę przepisu wprowadzającego niższy obowiązkowy wiek przechodzenia sędziów na emeryturę oraz poprzez wyraźne zagwarantowanie niezależnego kierowania wymiarem sprawiedliwości;
 - f – wyraźnego chronienia wszystkich podstawowych praw obywatelskich i socjalnych, zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi Węgier, zakazania kary śmierci, kary dożywotniego pozbawienia wolności bez prawa do zwolnienia warunkowego oraz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, zaoferowania wystarczających gwarancji w zakresie ochrony praw podstawowych i wyraźnego stwierdzenia, że prawa podstawowe nabywa się z chwilą urodzenia i że są one bezwarunkowe;
 - g – dopilnowania, by reorganizacja systemu komisarzy parlamentarnych nie miała na celu osłabienia istniejących gwarancji w zakresie zapewnienia i propagowania praw w dziedzinie ochrony mniejszości narodowych, ochrony danych osobowych i przejrzystości informacji istotnych dla ogółu społeczeństwa, jak też niezależności odnośnych organów odpowiedzialnych za te dziedziny;
 - h – upewnienia się, że włączenie Karty praw podstawowych do nowej konstytucji nie

stwarza problemów w zakresie interpretacji i nakładania się na siebie kompetencji sądów krajowych, węgierskiego Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości;

2. wzywa Komisję do przeprowadzenia szczegółowego przeglądu i analizy nowej konstytucji i ustaw kwalifikowanych, które będą przyjmowane w przyszłości, aby skontrolować, czy są one zgodne ze wspólnotowym dorobkiem prawnym, a zwłaszcza z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej oraz z literą i duchem traktatów;
3. zobowiązuje właściwe komisje parlamentarne do monitorowania sprawy, we współpracy z Komisją Wenecką i Radą Europy, oraz do oceny, czy zalecenia zostały uwzględnione, a jeżeli tak – w jaki sposób;
4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Radzie Europy, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Agencji Praw Podstawowych, OBWE oraz sekretarzowi generalnemu ONZ.